

Călăuzit de iubirea Sa

Convertirea unui pastor evanghelic la Ortodoxie

Pr. GORDON THOMAS WALKER

Călăuzit de iubirea Sa

Convertirea unui pastor evanghelic la Ortodoxie

Pr. GORDON THOMAS WALKER

Editori

PHILIP WALKER și ANDREW ATTAWAY

Traducere din limba engleză

ADELA LUNGU

Colecția *Apologetica*

Seria *Convertiri*

2

Carte tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA

Iași, 2020

Cuprins

Introducere	7
I	
<i>Încercând să-mi aflu calea...</i>	11
II	
Băiatul predicator	23
III	
Prăbușirea	31
IV	
Campusul <i>Cruciada</i>	37
V	
<i>Ferma Grace Haven</i>	47
VI	
Activitatea misionară din Tennessee și NCAO	59
VII	
<i>Ferma din Grace Valley</i>	77
VIII	
Biserica Ortodoxă Evanghelică (EOC)	87
IX	
Constantinopol	103
X	
În sfârșit acasă	113

XI	
	A fi ortodox 121
XII	
	O viziune pentru viitor 135
XIII	
	Un cuvânt de încheiere 141
	1 Biserica Noului Testament 142
	2 Biblia în Biserică 142
	3 Un mesaj mai profund de împărtășit 143
	4 Marea misiune 144
	5 Cultul liturgic 144
	6 Conducerea Bisericii lui Dumnezeu 145
	7 Viața în Duhul 145
	8 Povățuirea turmei 146
	- Un nou accent pus pe Biblie 147
	- Propovăduirea Evangheliei 147
	- Slujirea 148
	- Entuziasmul 148
Epilog	
	Amintiri dragi 151
Post-scriptum	
	Planuri de viitor 161
	Gânduri de încheiere 163
	ANEXĂ 165

II

Băiatul predicator

Când am plecat la facultate în toamna anului 1949, nu a trebuit să mă duc prea departe de acasă. Campusul East Lake al Colegiului Howard se afla la doar 24 km de Palmerdale. Fondat în 1841 de Convenția Baptistă din Alabama, Howard mi-a oferit mai mult decât o educație; mi-a oferit șansa să sporesc duhovnicește, să mă maturizez ca predicator și învățător și să învăț cum să fiu păstor.

Astăzi, Colegiul Howard a devenit Universitatea Samford, cu aproape cinci mii de studenți, bucurându-se de un campus de 180 de acri. Dar în 1949 erau doar patru clădiri pătrate cu cinci sute de studenți. Ajungeam repede din Palmerdale, așa că, în timpul primilor doi ani, am trăit acasă și am continuat să-l ajut pe tatăl meu cu magazinul alimentar.

Nu aveam îndoieli cu privire la motivul pentru care eram la Howard: să mă pregătesc pentru seminar și pentru eventuala hirotonie ca pastor. M-am specializat în religie, participând la cursuri biblice, de istorie bisericească și teologie. Mai erau însă și alte oportunități de învățare pentru potențialii predicatori.

În vara de după primul meu an de facultate, mi s-a cerut să predic la un festival de renaștere religioasă organizat într-o biserică din apropierea orașului Dothan din sudul Alabamei. Aproape toți membrii bisericii au venit și li s-au alăturat oameni din biserici din comunitățile înconjurătoare. Rezultatele au fost aceleași cu cele de la evenimentul organizat de tineretul de la Palmerdale: mulți au venit și au îngenunchat în timp ce-i îndemnam să-și dăruiască inima lui Hristos. Înainte de terminarea verii, am fost invitat să predic la alte evenimente de acest gen din zonă. Una

dintre bisericile în care am predicat mi-a cerut să fiu pastorul lor, iar în curând și alte biserici au adresat aceeași rugămintă.

Bisericile mici de țară în care predicam erau sărace; ele nu-și puteau permite să angajeze un pastor cu normă întreagă și nici măcar un pastor cu jumătate de normă, iar angajarea temporară a unui student ca „predicator” le-a pus serios în primejdie resursele. Una dintre bisericile care voia să îi fiu pastor puteau să-și permită să vin doar câte o duminică pe lună – cum ar veni, cu sfert de normă. Participam deja câteva biserici în fiecare duminică, așa că le-am spus: „Devreme ce eu vin în această localitate câte două duminici pe lună, voi predica în celelalte două duminici și nu trebuie să plătiți decât benzina”. Au fost de acord cu această condiție. Benzina dus-întors pentru un drum de patruzeci și cinci de kilometri mă costa în jur de cincizeci de dolari pe lună. Această biserică mică putea să mă plătească cu minimum treizeci de dolari pe lună, iar alăturați celor treizeci și cinci de dolari de la cealaltă biserică, îmi mai rămâneau în jur de cinci dolari pe săptămână după ce-mi achitam toate cheltuielile. Mi se părea că mă descurc destul de bine.

Membrii noilor mele congregații erau fermieri. Chiar dacă aveam doar patru hectare și jumătate în Palmerdale, mă simțeam ca și cum aș fi fost unul dintre ei. Mi-am făcut timp să-i vizitez. Ceilalți pastori erau agricultori sau aveau alte locuri de muncă și nu aveau timp să-i viziteze. M-am hotărât să mă opresc la fiecare casă din zona deservită de fiecare dintre cele două biserici ale mele, să stau de vorbă cu oamenii sau să mâncăm împreună. Oamenii mă iubeam și eu îi iubeam.

Încrederea mea în propria vocație creștea, iar în timpul pauzei de Crăciun din anul al doilea, am rugat-o pe Mary Sue să se căsătorească cu mine. Urma o logodnă lungă; am plănuیت să ne căsătorim după terminarea colegiului. În una dintru călătoriile mele în sudul Alabamei, am găsit un inel la un magazin de bijuterii din Dothan. Când i l-am arătat mamei mele, nu i-a venit să creadă. Nu era un inel chiar mare, dar mamei i se părea extrem de mare; era mai mare decât al ei. Ea a spus: „Fiule, cum vei plăti pentru asta?”.

I-am spus: „Puțin câte puțin, mamă”, și astfel am plătit pentru el, câte douăzeci și cinci de dolari pe lună.

este calea spre care Duhul Sfânt mă călăuzea. Și a devenit din ce în ce mai clar că aveam să împărtășesc acea cale cu Mary Sue, dragostea vieții mele.

Gordon predicând, septembrie 1971

Ortodocșii cred că aceste Taine nu sunt doar simboluri în sensul modern al cuvântului. Ele *sunt* ceea ce simbolizează, și Dumnezeu le folosește pentru a ne transfigura, pentru a putea fi asemenea Lui. Sfântul Evanghelist Ioan spune în Epistola întâi: „Iubiților, acum suntem fii ai lui Dumnezeu, și ce vom fi nu s-a arătat până acum. Știm că dacă El Se va arăta, noi vom fi asemenea Lui, fiindcă Îl vom vedea cum este” (I In 3, 2). La fel, Sfântul Apostol Petru scrie: „Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit toate cele ce sunt spre viață și spre bună cucernicie, făcându-ne să cunoaștem pe Cel ce ne-a chemat prin slava Sa și prin puterea Sa. Prin care El ne-a hărăzit mari și prețioase făgăduințe, ca prin ele să vă faceți părtași dumnezeieștii firi [...]” (II Pt. 1, 3-4). Ortodocșii numesc acest proces *theosis*. Nu putem înțelege deplin această realitate, dar prin har ne vom împărtăși de însăși viața Sfintei Treimi.

La început mi-a fost greu să accept botezul copiilor, dar mărturiile din Scriptură și din scrierile Părinților m-au convins. În Faptele Apostolilor, în trei locuri (10, 2; 16, 34; 18, 8) se vorbește despre familii întregi care au devenit creștine, care includeau și copii. Sfântul Irineu, la începutul secolului al doilea, scrie: „Pentru că El vine să îi mântuiască pe toți prin El Însuși – pe toți, spun, care prin El sunt născuți din nou în Dumnezeu – prunci, copii, tineri și bătrâni”.

Când am introdus această idee în bisericile noastre din case, s-a iscat controversă; până și fiul meu, Tom, nu putea să o accepte la început. Odată ce a înțeles în ce direcție mergea învățătura noastră despre botez, s-a ridicat și a spus: „Vreau să știți că atunci când veți începe să botezați prunci, eu mă retrag”. Așa cum s-a dovedit mai târziu, fiica lui Tom a fost primul prunc pe care l-am botezat. Am găsit dovezi puternice în favoarea botezului pruncilor.

Ultimele obstacole au fost cel mai greu de trecut: folosirea ortodoxă a icoanelor și învățăturile referitoare la Fecioara Maria.

Dacă ai fost vreodată într-o biserică ortodoxă, știi că de obicei pereții sunt acoperiți cu picturi în care sunt înfățișați Hristos, Fecioara Maria și sfinții. În fața altarului se află o catapeteasmă care are încă și mai multe picturi și există icoane în cadre. Oamenii stau în fața icoanelor și se roagă. Unii fac plecăciuni și le sărută, făcând semnul crucii pentru a-și arăta cinstea plină de iubire față

de persoanele zugrăvite în icoane. Cuvântul ortodox pentru cinstirea plină de iubire este „venerare”.

Pentru mine și pentru ceilalți cinci bărbați din grupul conducerii, părea un aspect care va pune capăt demersului nostru. Cu toții proveneam din biserici care detestau folosirea imaginilor. Până la urmă, nu spunea a doua poruncă: „Să nu-ți faci chip cioplit și nici un fel de asemănare a nici unui lucru din câte sunt în cer, sus, și din câte sunt pe pământ, jos, și din câte sunt în apele de sub pământ! Să nu te închini lor, nici să le slujești [...]” (Ieș. 20, 4-5)?

Studiindu-i pe Părinți am descoperit o scurtă lucrare a Sfântului Ioan Damaschinul, *Despre dumnezeieștile icoane*. **În respingerea icoanelor nu luaserăm în calcul Întruparea. Dumnezeu Își asu-mase firea noastră omenească în toată realitatea ei trupească. În Iisus, Dumnezeu S-a descoperit pe Sine în materie. Acum era posibil ca materia – culoarea și lemnul – să fie o fereastră către Împărăția cerurilor, ajutor în rugăciunile noastre care să ne aducă mai aproape de Hristos, de sfinți și de îngerii care sunt zugrăviți. Dar abia când am început să folosim icoane la slujbele noastre am înțeles cu adevărat: ele sunt un semn material prin care ni se amintește că ne închinăm lui Dumnezeu în prezența sfinților și a puterilor cerești. Cât despre ideea venerării icoanelor, nu mai fac confuzie între icoană și ceea ce aceasta zugrăvește, la fel cum nu confund pozele din portofel cu cei dragi ai mei.**

Dacă gândeam că exista un pericol în privința venerării icoanelor, pericolul venerării Fecioarei Maria părea și mai mare. Ca baptist, fusesem învățat că creștinii catolici se rugau ei ca și când ar fi făcut parte din Treime. La drept vorbind, creștinii ortodocși o cinsteau într-un mod încă și mai extravagant. Dar studiind Scriptura, întâlneam versete care păreau să îi acorde Mariei un loc special: când Maria, fiind însărcinată, o vizitează pe verișoara ei, Elisabeta, ea spune: „Și de unde mie aceasta, ca să vină la mine Maica Domnului meu?” (Luca 1, 43). Și în imnul pe care îl cântă la sfârșitul vizitei, Maria spune: „Că, iată, de acum mă vor ferici toate neamurile”. Prin aceasta Maria părea să fie deosebită de celelalte femei. Și lucrul acesta avea sens, pentru că din momentul zămislirii, Pruncul din pântecul Mariei a fost Dumnezeu – Dumnezeu-Fiul, a doua Persoană a Sfintei Treimi.

În 431, Sinodul de la Efes a decretat că Fecioara Maria este numită în mod corect *Theotokos* sau „Născătoare de Dumnezeu”. În virtutea apropierii sale intime cu Dumnezeu-Fiul, ea este preasfântă. Ea este modelul nostru de virtute creștină. **Și ea a avut experiența îndumnezeirii – *theosis*, participarea la însăși ființa lui Dumnezeu, prin harul lui Dumnezeu, pe care cu toții sperăm să o dobândim. Pe parcurs am aflat că ortodocșii o venerază pe Maria și pe alți sfinți, dar Îl adoră doar pe Dumnezeu. Înțelegerea diferenței dintre venerare și adorare a fost un mare pas înainte spre Ortodoxie.**

Spre sfârșitul anilor 1970, prin rugăciune și studiu, grupul nostru de șase a ajuns la convingerea că Ortodoxia învață credința autentică și a păstrat tradițiile și practicile Bisericii vechi. Dar ne aflam într-o dilemă: cum am putea fi cu adevărat ortodocși? Problema noastră a fost rezolvată într-un mod în care doar Dumnezeu ar fi putut să o facă.

Cu timp în urmă, când Jack Sparks conducea Frontul Creștin Internațional de Eliberare în Berkeley [eng. CWLF], un tânăr pe nume John Bartke s-a alăturat grupului CWLF. John a devenit mai târziu ortodox, și după ce a terminat facultatea a intrat la Institutul de teologie „St. Vladimir” care aparține Bisericii Ortodoxe din America (OCA). Dar John a rămas în lista de contacte a CWLF. Prin 1976 putea vedea cum CWLF devenea mai ortodox și i-a scris lui Jack în Berkely.

Jack i-a trimis câteva dintre studiile preliminare pe care le discutaserăm, dar i-a cerut lui John să le păstreze confidentiale. Cu toate acestea, John a fost atât de impresionat de ele, încât le-a arătat Părintelui Alexander Schmemmann, decanul institutului și unul dintre marii teologi ortodocși ai secolului XX. Părintele Alexander l-a sunat pe Preasfințitul Dimitri (Royster), episcopul OCA al eparhiei din Sud, care fusese educat ca baptist. Episcopul Dimitri l-a sunat pe Părintele Ted Wojcik, parohul Bisericii ortodoxe „Sf. Inochentie” din Los Angeles, și i-a cerut să facă o vizită la academia noastră, care se afla la peste o sută de kilometri nord în Santa Barbara. Părintele Ted a asistat la un curs pe care îl predă Jack Sparks despre controversa ariană și i-a plăcut ceea ce a auzit.

XIII

Gânduri de încheiere

Când noi, cei șapte refugiați din Campusul *Cruciada*, ne-am întâlnit în anii 70, ne-am confruntat cu întrebări care mă șocaseră de-a lungul slujirii mele, precum și cu unele noi care erau impuse de studiile noastre. Parcursul nu a fost ușor, dar de un singur lucru eram sigur: aveam să urmez adevărul oriunde m-ar fi dus. Nu aveam nici o idee atunci că mă va duce la Ortodoxie.

Ca membru al Bisericii Ortodoxe am primit tot ceea ce am căutat, toate cele pentru care am luptat și răspunsurile la toate întrebările mele. Să ne uităm la următoarele opt dorințe pe care le-am avut și modul în care și-au găsit răspunsul în Ortodoxie:

1. Am vrut să găsesc Biserica Noului Testament.
2. Am vrut adevărul deplin din Biblie.
3. Am vrut un mesaj pe care să îl pot împărtăși oamenilor care să fie mai profund decât mesajul pe care învățasem să îl predic.
4. Am vrut un spațiu de misiune mai vast în care să predic acel mesaj.
5. Am vrut o Biserică în care Dumnezeu să fie cinstit „în duh și în adevăr” (In 4, 23).
6. Am vrut o Biserică condusă în același fel în care era condusă Biserica Noului Testament, Biserica Părinților.
7. Am vrut o Biserică care să îmi ofere moduri concrete, eficiente de apropiere de Dumnezeu.
8. Voiam să am încredințarea că eram cel mai bun păstor cu putință.

1. Biserica Noului Testament

Și stăruiau în învățătura apostolilor și în împărtășire, în frângerea pâinii și în rugăciuni. (Fapte 2, 42)

De când am studiat Cartea Faptelor Apostolilor în Xenia, m-am întrebat dacă bisericile pe care le păstoream erau cu adevărat după modelul Bisericii Noului Testament. Am aprofundat întrebarea în Campusul *Cruciada* și aceeași întrebare ne-a condus pe mine și pe cei șase colegi de la *Cruciada* să începem studiile noastre aprofundate. Pentru un timp am crezut că bisericile din case erau singurul mod în care puteam imita Biserica Noului Testament. Abia după ce am citit scrierile Părinților am fost nevoiți să ne schimbăm opinia. Și ni s-a părut că ele indicau spre Ortodoxie.

2. Biblia în Biserică

Și avem cuvântul prorocesc mai întărit, la care bine faceți luând aminte ca la o făclie ce strălucește în loc întunecos, până când va străluci ziua și Luceafărul va răsări în inimile voastre, aceasta știind mai dinainte că nici o prorocie a Scripturii nu se tâlcuiește după socotința fiecăruia. (II Pt. 1, 19-20)

Părinții mei și biserica baptistă în care am fost crescut m-au învățat să prețuiesc Biblia și să o studiez cu grijă și cu rugăciune. De-a lungul vieții mele, am considerat Biblia ca un izvor al adevărului, izvorul adevăratei doctrine și al practicii Bisericii. Dar în tradiția mea baptistă și în lumea evanghelică per ansamblu, vedeam o adunătură confuză de înțelegeri, adesea contradictorii, despre ceea ce învață Biblia. Ca student la pastorală la seminar și facultate, am fost expus încercărilor teologiei liberale moderne de a respinge infailibilitatea Bibliei și autoritatea ei. Mi-am dat seama că fiecare biserică protestantă păstrează o parte a adevărului biblic, dar ignoră sau respinge părțile care sunt în conflict cu teologia ei. Deși credeam, și încă mai cred, că întreaga Biblie este produsul inspirației divine, multitudinea de interpretări contradictorii pe care le-am întâlnit nășteau confuzie.

Astăzi citesc Biblia din interiorul Tradiției Bisericii așa cum vrea Dumnezeu să fie citită, avându-L în centru pe Hristos și fără contradicții. Este ca și când Părinții Bisericii ar citi lângă noi, ajutându-ne să înțelegem textul așa cum au făcut-o ei. Fără îndoială,

am petrecut nenumărate ore studiind comentariile Sfântului Ioan Hrisostom; și el folosea stilul de predare al Scripturilor verset cu verset și capitol cu capitol. „Și alergând, Filip l-a auzit citind pe Prorocul Isaia, și i-a zis: «Înțelegi, oare, ce citești?» Iar el a zis: «Cum aş putea să înțeleg, dacă nu mă va călăuzi cineva?». Și a rugat pe Filip să se urce și să șadă cu el (Fapte 8, 30-31).

Una dintre marile bucurii ale vieții mele a fost să împărtășesc cu alții iubirea mea pentru Biblie. Din primele zile ale slujirii mele în Alabama, de-a lungul anilor petrecuți în Ohio în Xenia, la Campusul *Cruciada* și la ferma *Grace Haven*; în Nashville și acum în Franklin, am predat cursuri de studii biblice. Pentru mine, a fost cea mai bună modalitate de a întemeia credința creștinilor și de a-i atrage pe cei neîmbisericiți la viața creștină deplină. Diferența dintre cursurile mele de studii biblice înainte și în Ortodoxie a fost cunoașterea faptului că ceea ce predau acum nu depinde de propriile mele interpretări sau de cele pe care le-am învățat în institut. Știu că transmit viziunea celor ce au trăit foarte aproape de epoca lui Iisus, unii dintre ei fiind ucenici ai apostolilor.

3. Un mesaj mai profund de împărtășit

Har vouă și pacea să se înmulțească întru cunoștința lui Dumnezeu și a lui Iisus, Domnul nostru. Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit toate cele ce sunt spre viață și spre bună cucernicie, făcându-ne să cunoaștem pe Cel ce ne-a chemat prin slava Sa și prin puterea Sa, prin care El ne-a hărăzit mari și prețioase făgăduințe, ca prin ele să vă faceți părtași dumnezeieștii firi, scăpând de stricăciunea poftelor celei din lume. (II Pt. 1, 2-4)

Biserica Ortodoxă accentuează doctrina îndumnezeirii (*theosis*), învățătura că putem să ne împărtășim de asemănarea lui Dumnezeu (deși nu de ființa Lui) trăind o viață sfântă de credință și ascultare după botezul nostru. Devenim asemenea lui Dumnezeu prin harul Său și prin împărtășirea de energii ale Sale. Așa cum evidențiază și majoritatea Părinților, devenim prin har ceea ce El este prin fire; chipul și asemănarea lui Dumnezeu cu care am fost creați au fost restaurate și devenim „fii ai lui Dumnezeu” (In 1, 12). Acesta este un mesaj arareori accentuat în denominațiunile din afara Ortodoxiei.